

nō ē p̄firus. tūc t̄m cadit p̄iectura delibera
tiōis v̄l p̄sumptio p̄p̄ mētis ābiguitatē: et
v̄sq; ad annū possit deliberare. Si futuri
t̄pis. aut negatiua. v̄t n̄ adibo. z ē repudia
tio. qz suba aditōis negat̄ exnūc put alias z
sp̄ i seclā scloz. Aut affirmatiua. v̄t adibo. et
nō iducit̄ aditō de p̄nti fin Catbo. nō ob.
qz videt̄ qz statī adeat. eo qz s̄rloz eadē est
disciplina. de p̄cu. l. p̄ponitus. s̄. si stipuler.
nā adibo z nō adibo nō sūt opposita vel s̄o
ria. qz nō adibo negat totū t̄ps: s̄ adibo so
lum t̄ps futurū dic. et excludit p̄ns. Et sic ē
plus i negatiōe q̄ in affirmatiōe. Et est da
re mediū int̄ ista. hec Catbo. Idē ad p̄ban
dū hereditatē adiōne p̄ longā distinctio
nē p̄cluit̄ q̄ndā nō. doctrinā i ista singlari
q̄stione. Pone. ago s̄ herede debitoris mei
s̄pe negat se herede coram iudice. Cōuincō
eū h̄c anulū signatorū defuncti. ille vidēs
se dephensum dic. Furat̄ sum anulū d̄ ma
nib; dñi dū esset i agone. Querit̄ an sit cō
uict̄ v̄t heres. vel an debeat puniri v̄t fur.
Catbo r̄ndet. Si ille erit sū heres. s̄. fili. z ē
tūc p̄uict̄ ē heres. Si erat extrane. tūc v̄t
fur. l. si fūū. s̄. p̄tor. z. l. si extraneū. ff. d̄ acq.
here. Rō. qz ip̄o iure fili. ē heres. s̄ extrane
us nō anq̄s adeat hereditatē.

Hereditaria actio. Require sup̄. Actio he
reditaria.

Hereditas decurionū nauicularioz coarta
liū militū z fabricēsiū fm Azo. i. lūm. C. e.
a. i. rubri. z. l. vlt. d̄ in q̄ q̄ddā sp̄ale ius ob
seruat̄. de q̄ nō. ibidē.

Heres ē ille q̄ succedit in v̄niuersum ius de
functi. l. cū heres. ff. d̄ diuer. et tē. p̄sc̄p. vel ē
dñs hereditatē q̄ sit adiōne i volūtarijs. s̄.
ff. isti. de here. q̄. z. diff. S̄ i necessarijs de
fer̄ ip̄o iure hereditas.

Herede instituire ē aliquē post mortē suā lo
co sui in oīb; bonis dñm p̄stituere. Nā d̄z
heres ab heros. l. dñs. sibi em̄ succedū v̄ni
uersa bona defuncti. z ad eū cōmoda et in
cōmoda hereditaria redeūt. Et p̄nt̄ institui
heredes generalit̄ oēs z accipere q̄cqd a te
statore eis relinq̄t siue sint filij siue extra
nei siue liberi siue sui testatoris v̄l alieni si
ue p̄fessamilias siue impuberes siue p̄sona
puata siue ecclia siue v̄niuersitas. his ex
ceptis q̄ nō p̄nt̄ institui heredes. s̄. de p̄toratus
p̄p̄ delictū in insulā siue bānitus p̄petuo
dānat̄ in metallū fodiendū. v̄t. C. de here.

insti. l. j. collegiū illicitū nō approbatū. v̄t
l. collegiū. ti. all. Incestuosus nat̄ ex dāna
to coitu. i. spurī testatoris. fuus accusat̄
d̄ adulterio cū dñā sua p̄missio. ab illa dñā
institui nō p̄t. heretic̄ apostata mlier cōuo
lās ad sc̄das nuptias i fra t̄ps lucr̄. l. infra
annū p̄ mortē p̄mi viri. v̄t. C. d̄ secū. nup.
l. j. z h̄ de iure civili. Qui sciēt̄ s̄rit cū aliq̄
mliere i ḡrante sc̄das nuptias ēē illicitas n̄
p̄t ab ista institui z ē sūt diuersi heredes. nā
heredes aliq̄ sui et necessarij. aliq̄ necessarij
t̄m. aliq̄ volūtarij. aliq̄ legitimī. aliq̄ legatarij
aliq̄ testamētarij. aliq̄ fideicōmissarij.

Heres ab intestato est ille q̄ succedit in ius
defuncti sine oī testamēto. v̄t isti. de here. q̄
ab intesta. deferunt̄.

Heres fideicōmissarij est cui ex fideicōmiss
forelicta ē hereditas dāda illi cui testator d̄i
posuit. dicēdo sic. Fidel tue p̄mitto v̄t bec
des illi. Et nō. qz illa sūt despata. s̄ forte p
rāto d̄z heres fideicōmissarij qz fideicōmis
sarius loco heredis h̄. v̄t insti. de fideicō.
here. s̄. restituta. v̄t q̄ directe z imēdiate ex
testamēto nil cape p̄t. q̄lis est spurīus salo
tem capiat ex fideicōmisso. sed s̄pe vere nō
est heres cū sit rogat̄ a testatore heredita
tē adire. et postea restitūdo. licz restitutōe
facta p̄ sp̄ heres maneat. v̄t. d̄. s̄. restituta.
Duo ḡ heredes i solidū ēē nō p̄nt̄. v̄t. ff. cō
mo. l. si. z. l. si v̄t certo. s̄. si duob; licz aliq̄ d̄i
cāt p̄rariū. v̄ic; qz ille cui testator d̄ari vel
restitui hereditatē disposuit. v̄t māisse col
ligit̄ ex. s̄. s̄. etiā id. isti. de fideicō. here. licet
s̄ba ibi posita videant̄ innuere oppositum
si inspiciantur.

Heres legatarij ē q̄ legatū accepit v̄l cui le
gatū factū ē. v̄t. l. q̄nēs. C. de here. insti.

Heres legitim̄ ē q̄ ex lege. xij. tabulaz aut ex
iuris p̄stitutiōe etiaz sine testō succedit de
functo. v̄t sūt agnati p̄rimi. isti. de legi. ag.
suc. in p̄n.

Heres necessarij ē serū heres institui i testō
dñi sui ab eo q̄ facultates suas h̄z suspectas
ne possit ex ip̄is satisfieri creditorib; q̄b; est
obligat̄ adeo qz n̄ credit alienū hereditatē
uā adire. si herede eū instituerit q̄ seruus he
res fact̄. tō necessarij d̄z heres. qz siue velit
siue nolit cogit̄ suā hereditatē adire. v̄t satis
faciat creditorib; v̄t isti. d̄ here. q̄. z. diff. s̄. j.
Et hoc verū nisi illi seruo debeat fideicō
missaria libertas. l. is q̄ soluendo. ff. de be

re. isti. aut h eo nō faciente. s. n. adēte bere ditatē ei? noīe poti? qd dñi defuncti res here ditarie vendāt ne defunct? pūella qdā vl i iuria facta efficiat dicēdo q res ei? vderet

Herēs su? dñ fili? q est in prāte pñs tpe mor tis ipius pñs.
Herēs domestic? dñ q ē in prāte morientis tpe moris dñ eū aliū nō pcedit. Filio em supstite z i prāte pñs exñte nepos ex eo q i prāte aui ē su? herēs nō ē. isti. de bere. q. et disse. s. sul.

Herēs substitut? dñ q aliū heredi iñstituto sub stituit. vbi grā. Si testator ita dīcat. Ille herēs esto q si nō velit vl nō possit ē herēs iste esto ei substitut? et h siue scdo siue terz tio vl qrtō loco alto i locū iñstituto defictē te substituat. Nā scds dñ oīs post pñū sez quī etā si decim? sit. ff. de vul. sub. i. pñ. p. ut no. Hosti. in sum. de testa. s. qd si sit pñs ctus. vbi dñ iñstitutio.

Herēdes sui z legitimi fm Azo. de suis z le gitimis herediū appellāt q in prāte moriē tis fuerūt. vt fili? ālia. nepos nepis. ex nepo te nat? et ex filio pnat? pnata seu pnepos p neptis. legitimi z naturales vl etiā legitimi tm: vt adoptiui.

Herēdes testamētarij dicūt q ex testamento herēdes scripti sūt.

Herēdes tutorz lz nō sint tutores: tenēt tñ i qbusdā qst tutores i choatiōis. s. p defectū obmissum. vt. ff. de here. isti. l. j.

Herescio. l. diuisio. inde dñ familie heresciū de. i. iudiciū hereditat? diuisiōe. Reque s. actio familie herescunde.

Herēsarcha ē q falsam de fide opīnionē gi gñit vl pmo inuenit sic arri? wyccleff. z aliū cōsimiles.

Herēsis grece ab electōe dñ eo q qdūq vnā opīnionē hereticā vl dīsciplinā sibi elegerit putat eā esse meliorē. vt. xxiij. q. iij. bere sis. als dñ qst diuisio.

Heretic? dñ errās i fide. vñ qdūq i fide du? bitauerit friuola adhesiōe heretic? censef. vt. j. c. de here. Etā p heretico hñ q scīter hereticū nō reuocat. vt e. ti. c. ij. Et fm Au gul. dñ q certā opionē nouāz puerā gignit vl seqt grā alicui? tpal? cōmodi vel alicui? glie vl pncipar? dñ gignit vt aliq heres? archa. vt arri? sabelli? zc. Dicit. seqt q erro re illū imitat? put h legūt. xxiij. q. iij. heresi cus. dñ heretic? q puerit sacra ecclie sic sy?

moniac? j. q. j. eos. Itē sacre scpture puer? sus itellector. xxiij. q. iij. heres. vbi dñ. qdūq q scpturā alit? itelligit q sensus spūscū fla gitat a q scptā ē. Itē ab ecclia nō recesserit: tñ heretic? appellari pñ zc Itē oīs excōscat? iij. q. j. qd at. Itē romane ecclie public? iñ riator. xxiij. di. oīs. Itē q alit? sentit d articul? fidei q ro. ecclia. xxiij. q. j. hec ē fides.

Herus vl heros grece idē ē qd dñs latie.

De B3

Hymn? angelic? ē glia i excels. de cele. mis. c. pñliū. z de elec. qd sic.

Hircosus dñ cui os olet. vt. l. q clauum. s. is cui. ff. de edil. edic.

De B D

Homagiū ē idē qd fidelitas. tñ spe. c. ti. in li bro de feu. ponit illā dñam q homagiū est de his q ad spalia pñt. z iō p spūalibz in dignū ē vt qd homagiū facere cōpellat: si delital tñ p spūalibz pñt. qz plati bñ pñt fidelitatē. vt i. c. antiq. de pui. Vel sic pñ de scribi. Homagiū est qdā astrictio seruitut? liberi hoīs facta dñō suo p pactiōz vl peti tionē siue stipulatiōz pñtēte libero hoīe dñō suo fidelitatē z pñtēte se hoīem l' va sallū suū. z sic i aliqbz pñbz h mō ille q fac homagiū corā dñō suo flectit genua sua te nēs man? suas pñctas simplr int manus dñi iñstaurandū d fidelitate pñtās. z mutuo se i signū fidelitat? osculant. Cui? forma po nit i li. feu. de no. fi. for. c. ē z alia. s. p rubri. illā de for. fi. Ad idē facit de iureiur. c. ego em. et. xxiij. di. cū dñō. et Hosti. pñt eā i su. d feu. s. qd si fidelitas. z qñ sit faciēda. Ex dicit? homagiū describi pñ fm formā. est qñ aliqz flexis genibz iunctis manib? int man? dñi positis aliqd pñtēte qd p spūalibz fieri nō dz. de q d ac. veniēs. d symo. ex dīlgēt de excels. p. sue. d re iudi. c. fi. Est at homa giū mltiplex fm spe. vbi s. qdā est legum qdā ē nō legiū. qdā edictale. qdā decre tale zc. de qbz infra.

Homagiū decretale ē. Nā herēs hoīs mel q cū de pñctudie possit infendari. z p cōse quē i homagiū succedere dz ifra certū tps me in dñm agnoscere z fidelitatē mibi pñta re. z ego teneor eū rōe tal? feudi i hoīem re cipe. z i recipiēdo vīdeor sibi ius feudi de cernere. p qd dici pñ homagiū decretale. sic

etiam bonorum possessio decretalis, et quod in his mihi
tribuitur, sicut talis bonorum possessio, si nullus
sit proximior. Et ideo in curia francie se recipiunt
tur fidelitates et homagia alteri salvo iure
Quod autem in Italia et alibi vocatur vasallagium in fran-
cia vocatur homagium et etiam dicitur hominum, c.
veritas, d. iureiuramentum, differunt tamen, quia hominum est
quod iuratur alicui fidelitas nemini excepto, sed
vasallagium superius excepto, scilicet imperatori, d. h. op-
tima gl. i. h. h. o. q. ligius, cle. pastoralis, d. re iu-
di, ubi etiam dicitur quod quis non potest esse ligius duorum, sed
non ligius unius, et vasallus alterius vel vasallus
plurium, et sic homagium potest dici hominis ligium.
Homagium edictale est sicut bonorum possessio edi-
ctalis, unde secundum speculum ibidem, homagium edictale si-
ue hereditarium est quod aliquis habet eo ipso quod est he-
res. Nam eo ipso quod adit hereditatem hominis mei-
personam eius recipiat, et videtur hominis homagium
subiisse, et tale homagium potest finire tempore si domino
placebit, quia si domino non placeret non finiret, etiam
am si vasallus vellet bonis feudalibus cedere,
immo ageret per ipsum vel eum in domino ageretur, et h-
ereditaria sua, unde puniri debet ne iuratur persequa-
tur immunitatem: quod esse non debet, per quod ff. de neg. ge.
h. hereditaria, et ideo possit eum cogere vel suber-
at homagium decretale, et etiam quod per tribunat
et in effectu quod edictale.
Homagium legium est secundum speculum ibidem quod fit impera-
tori vel regi nulli alteri fidelitate salva, Il-
lud autem quod fit alijs non dicitur legium, quia fit vel iuratur
salva imperatoria vel regia fidelitate, multi enim
putant homagium legium esse quod vasallus mittit
manus suas in manus domini et sibi homagium fa-
cit et fidelitatem promittit: et ab eo ad osculum res-
cipit, quod non est verum, vel etiam ibidem dicitur speculum, sed vel
ipse dicit tunc alij ponit quod duplex est homagium,
homagium legium in quo nullus recipit quantum ad verba
sed quantum ad mentem, Et aliquid quod superius et genera-
lem habet auctoritatem et iurisdictionem, puta im-
perator vel rex intelliguntur excepti et c. Item ubi
ponit legium sed et infra habet aliquid legium.
Homagium non legium est quod aliquid excipit, puta,
facio tibi homagium excepta fidelitate quam
domino meo tali legio teneor, vel salvo quod pos-
sum cum voluero dominum legium mihi constituere,
vel salvo, quia nolo tibi per tale iurare, Sed di-
ctum primum evenit secundum speculum, h. ultimum designa-
tum contra usus approbet, Et secundum ultimum mo-
dum sequitur per totum, et illo utitur speculum, de homagio
legio, vide s. feudum legium
Non legi vel ligius secundum speculum ibidem dicitur quod si domino

suo ligatur vel legalitate continetur. Unde rex sicut
licet est homo ligatus romani iudicis, ut in cle. pastoralis.
d. re iud. pal. p. mediu. s. rursus, ubi gl. no.
Et omnis homo ligatus est vasallus, et non contra.
Homicidium dicitur hominis occisio ab homine facta, et
dicitur quod si hominis ceditur, ab homine et ceditur secundum glossam, in
su. et. et host. et Jo. an. et spe. Et est duplex,
voluntarium et casuale, unde casuale non est imputandum
quod ad ordinem susceptum, et si omnis casus non
putatur opaz rei licite dedit, c. quidam, c. lohes
c. sic, et. et. Etiam committitur homicidium facto consilio
procepto et defensione, c. sic dignum, et. ubi
glo. no. et homicidium cum dano: et homicidium
pari pena se feriendi, et. suscepit, et. c. tua nos.
Ille enim est homicida qui consilio prebetur quod fratri
odit vel ei detrahatur, de pe. di. j. piculose, et. c.
homicidiorum. Fit etiam homicidium spirituale ex
quodam iurisdictione spirituali octo modis, Primum per
detractores et odientes eos iniquitatem et oppro-
bationem et iniusticiam facientes, fratribus male pro-
suadentes et c. c. homicidiorum, pal. c. ois iniqui-
tas, et c. noli, ea, di. Et generaliter omnis iniquus
motus ad nocendum fratri in homicidium genere des-
putatur, Item homicida cessat quod tempore necessitatis pro-
ximis alimenta negat, lxxvj. di. pasce, Cor-
porale homicidium est hominis preceptio corporalis.
Et fit duplici, scilicet lingua et facto, Lingua triplici,
precepto, consilio, defensione, l. di. si quis videtur, et
c. piculose, pal. Facto quadruplici, iniusticia, ne-
cessitate, casu, et voluntate.
Honestas iusticie publice, id est, constituciones ecclesie
fecerunt publicam honestatem, Judicavit ei ecc-
lesia esse honestum ut in quibus sanguine ducere
ret sponsam sanguinem sui viui vel mortui secundum
archi. de sp. c. j. li. vj. d. hac honestate vide i
c. audientia, et c. sp. oia. d. sp. oia. et ma. ubi per doc
Honoraria dicuntur premia legatorum seu aduoca-
torum, l. j. s. in honorariis, ff. de va. et extraor.
cog. Requere infra legatus.
Hortamur aliquem importat mandatum necessitas
tis, et sic per ipsum perfert iurisdictionem, c. quod iudica-
re, d. rescriptum, c. j. de testa, et c. hortamur, in. q.
ix. Idem de p. rogamus, et. q. in. rogo.
Hostiarius olim in veteri testamento idem erat quod ianu-
tor, ut. xxi. di. clericos.
Hospitalium rectores qui perficiunt quod se tenere
debeant, non bene in cle. quod contingit, de rell. do.

De Humanis

Humanus, id est, secularis, j. di. c. j. xij. q. ij. quod divinus
et humanis, de testa. cum esset, Item idem est quod

hūilis, l. di. eos, xxiij. q. j. si q̄s dederit, z b̄
in regula, sel. de eo etiā. de re. iur. li. vj.
Hūilitas seu hūilitatio, no. Archi. xxiij. q. ij.
cū hūilitat̄. vñ hūilitas ē p̄ q̄ hō verissi
ma cognitiōe sibi vilescit, d̄ q̄ gl. optia i p̄.
hūilitat̄, z ē glo. fi. i. cle. j. de reli. do. q̄ mlt̄a
ppulcra pōit de hūilitate, vñ melior ē i ma
lis factis hūilis p̄fessio: q̄s in bonis supba
gloriatio. xj. q. iij. c. in iustū. in fi. Itē hūilit̄
tas hūilibz nō p̄deset si ptumacibz nō nō
ceret, de postu. pla. c. j. in fi.
Hūilitati sūt q̄dā religioſi q̄ fuerūt p̄denati
ab ecclia p̄ Lucū papā, qz noluerūt iurare,
et postea p̄ Clemē. recepti sūt ab ecclia: qz
se correxerūt z iurāt qñ expedit, no. i. c. olim
causam, de resti. spo.

De II Ictus. require

i infra Rodia de iactu.

Iactura est dānū vl' piculū qd̄ q̄s
patit̄ qñ imminēte tēpestare p̄iciunt bona
in mare ad exonerandū naues, et ita capiūt
pprie. S3 large pōt capi p̄ q̄cūqz dāno ali
cui p̄ violētā illato vñcūqz pueniat. Vel
d̄ lesio facta cū lapide vel ligno. Requre etiā
am infra lex rodia.

De II Ibrida

Ibrida ē de scorto nat̄, alia noīa illegitior
Re. i. fra manser. spuri. anser. nochus.

De IE

Iconom⁹ d̄ ille cui eccl'astica res gubernā
da mādāt, vt. C. d̄ sa. san. ec. l. iudem⁹. circa
pn. lxxix. di. qm̄ i q̄busdā, z glo. iij. c. iparo
rū. d̄ iur. calū. ybi no. d̄ria p̄ doctores iter
iconomū syndicum z pcuratorē z actorē, q̄
ibi fm̄ glo. i. lata p̄catōe idē p̄cāt. De q̄ due
glo. notabiles, vna i. c. si q̄s erga. ij. q. vij.
alia in. ca. qm̄. xvj. q. vij. et habet. x. q. ij. si
iconomus.

De Id

Id est, est dicitio expositiua. ff. ad. l. aq̄l. l. itē
mela. §. legis. z de spon. c. j.

Ideota est grecū. et est idē qd̄ ip̄tus fm̄ Iſi
dorū. li. x.

Idonei pprie dicūt q̄ pñt z volūt i ecclesijs
deseruire, de p̄bē. sup̄ iordnata. Et dicunt

idonei q̄ sūt moribz honestatez l̄raz scia de
corati. de insti. c. in ecclia. in glo. iij. etiā sūt
prouidi et circūspecti.

De IE

Ierociniū ē loc⁹ vbi alunt paupes s3 qd̄ ac
cipit. C. de sa. san. ec. lallud.

De IG

Ignar⁹ ē q̄ igrat vl' q̄ igrat fm̄ Iſi. li. x. Un
igras igrabit. xxxviij. di. q̄ ea. vbi d̄r. Qui
ea q̄ dei sūt nesciūt a deo nesciunt.

Ignarus est idē qd̄ ignarus vte. l. rōnis et
vite fm̄ Iſi. ibidē.

Ignorātia ē cū de facto vl' de iure n̄hil scio
nec mihi aliqd̄ suspicor, et fm̄ Iſo. i. sum.
C. de iur. et fac. igno.

Ignorare pprie est nescire qd̄ aliq̄s d̄z scire.

Nescire aut ē cōmuni⁹ q̄s ignorare, vñ pprie
ois q̄ igrat nescit: z nō econtra, vt no. ff. de
iur. z fac. igno. sup̄ rubri. Et ignorātia diut
dis ex pte materle circa quā est, qz alia ē igr
rantia iur̄, alia facti, et harū vna pbabilis
alia nō. Ignorātia facti ē vt si nesciā illū de
cessisse q̄ mihi cognat⁹ est, vl' aliqd̄ sile. Et
ignorātia facti alia ē facti differēis ad salu
tē vel ad officiū. et hec excusat, vt. j. Coz. x.

Dñe qd̄ in macello vedit̄ māducate n̄hil
interrogātes ipaz p̄sciam. Alia ē facti ne
cessarij ad officiū. vt i p̄sbytero q̄ sit scā ma
nuū ipositio: et hec nō excusat. Alia est ne
cessarij facti ad salutē, vt q̄ xps passus est.
hec etiā nō excusat i habētibz vsum rōnis.
Itē ignorātia facti alia ē pprii facti alia alie
ni. Si pprii, aut ergo q̄s dat op̄rā rei illiciti
te: et tūc nō excusat, aut rei licite, et tunc aut
habuit indebitā diligentia: et sic nō excusat
a toto s3 a tāto. Si p̄o debitā habuit: excu
sat a toto. Si p̄o sit facti alieni, aut ē igno
rātia pbabilis, ad quā nō req̄rit̄ q̄ sit nimis
diligēs aut curiosus inq̄rendo, vel etia3 q̄
sit nimis negligēs: et hec excusat. Aut est
crassa z supina, vt cū q̄s ignorat ea q̄ sunt
publice facta corā p̄lo: z tūc nō excusat, vt
no. Ber. i. c. req̄siuit. d̄ ordi. ab epi. q̄ resig.
epi. et. c. j. de postul. de cle. excō. mil. aplice.
et de p̄sti. vt aiaz. li. vj. Itē ignorātia alia ē
simplex, vt cū q̄s tenet scire qd̄ nescit z fac
ad h̄ q̄ sciat: s3 nō quicqd̄ pōt. Vel fm̄ alijs
quos potest dici simplex ignorātia q̄ pri
uat scientiā, nec ponit debitum sciendi, nec